

Előfizetés:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Fegyed évre 2 kor.
Havonként 70 fill.
Egyes szám ára
20 fillér.

ASZÓDI HIRLAP

Hirdetési díj:

egyhasásos petit-
sor 10 fillér, több-
szörös hirdetésért
jutányosabb.

Nyitvány: minden
sor 40 fillér.

A galgavölgyi község közgazdasági, társadalmi és közművelődési hetilapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal a Petőfi-nyomdában,
Aszód, Főút 482. szám.

Felölős szerkesztő: DR. GLÜCK ADOLF.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal. — Hirdetési
díjak előre fizetendők.

Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek! . . .

(Luk. ev. II. 14.)

Az ótestamentomban van egy igen kedves történet; az, a melyet Jósue könyvének 10. fejezetében olvashatunk s a mely arról szól, hogy Gibeonban, illetve Ajalon völgyében Jósue szavára megállott a nap, a hold s veszteg maradt mindaddig, míg Jósue az emoreusok felett győzelmet nem aratott.

Csodálatos, szinte hihetetlen e történet. Ámbár a hívő léleknek nem! Hisz' ha nem is ugyanez, de ehez hasonló, tehát szintén csodálatos esemény megvívve évről évre a karácsonyi ünnepek alatt az egész világ keresztyénségének életében. Avagy nem csodálatos, hogy én, a ki általánosságban az egész keresztyénséget, mint napról napra reggeltől estig verejtekét hullató sáfárt fogom fel, — hiába keresem Karácsony ünnepén foglalkozása körében; a tanuló nem találom könyveinél, a tanítót iskolájában, a földmivest udvarában, az iparost műhelyében, a hivatalnokot íróasztala mellett, a szegényt gunyhójában s a gazdagot palotájában! Ott vannak mind-mind az ember által Istennek emelt templomokban!

Ah! milyen kedves, milyen öröndetes, milyen megható együtt látni, kiket az életben koruk, foglalkozásuk, az előítélet, a körülmények . . . egymástól elválasztanak és hallani — mintha egy ajakról kelne, mintha egy szívből fakadna s egy lélekből törne elő — ez angyali éneket: „Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek és a földön békesség és az emberekhez jó akarat!”

De hát miért legyen dicsőség Istennek, a földön béke s az emberekhez jó akarat? Miért ez ünnep nap; honnan ez a testvéri egybeolvadás, ez az ujjongó öröm, ez a magával ragadó öröm?! „Mert ma született nekünk a Megtartó, ki az Úr Krisztus, a Dávid városában” (Luk. ev. II. 11.)

És mit jelent e beszéd; „Született nekünk a Megtartó?”

Nekünk, bűneink és jövőnk miatt aggódó lelkeknek sokat, végtelenül sokat! Azt, a mit egy a hullámok közt már — már elmerülő fuldokló számára egy mentőcsónak; azt, a mit a lángoknak már — már mártalékává lett haldokló embernek a kéz, mely őt a tűzből kiragadja!

Oh nemcsak ezt! Sokkal többet! Nekünk nem testünk, sokkal nemesebb részünk: halhatatlan lelkünk forog életveszélyben! Nekünk a Dávid városában megszületett Úr Jézus Krisztus jelenti azt, hogy az Isten megkönyörült mi rajtunk; nem akarja megérdemelt halálunk, hanem küldött Szabadítót, hogy „mindnyáján, a kik hiszünk Ő benne, el ne vesszünk, hanem örökéletet

vegyünk!” Mi tehát Jézusban lelki életünk megmentőjét, „az örökélet világát”, a bűn, a halál, a koporsó felett diadalmaskodó vezért, egyszerre Údvözítőnket üdvözöljük! Mert „nincsen senkiben másban üdvösség: mert nem is adatott az emberek között ég alatt más név, mely által kellene nekünk megtartatnunk, mint J. Krisztus neve” (Ap. csel. IV. 12.)

„Ő nekünk az Út, az Igazság és az Élet és valljuk, hogysenki nem mehet közülünk az Atyához, hanem csak Ő általa (Ján. ev. XIV. 6.)

„Ő nekünk e világnak ama Világossága s valljuk, hogy ha őt követjük, nem járunk setétben, hanem az életnek világá leszzen mi nekünk.” (Ján. ev. VIII. 12.)

Ő az, a ki minket az Isten igaz ismeretére megtanít, midőn ezt hirdeti nekünk: „Eljő az óra, melyben nem ezen a hegyen (Garizim), sem Jeruzsálemben nem imádjátok az Atyát, mert az Isten Lélek és a kik Őt imádják, szükség, hogy lélekben és igazságban imádják.” (Ján. ev. IV 21, 24.)

Jézus az, a ki Istenben szerető és gonvisező Atyánkra és embertársainkra testvéreinkre mutat reá; Atyánkra, a ki mindig számon tartja, mi nélkül szűkölködünk; a kinek akarata nélkül egy hajszál sem eshetik le fejünkről: ki az ő napját feltámasztja mind a gonoszokra, mind a jókra, és esőt ad mind az igazaknak, mind a hamisaknak (Máté V. 45.). Éppen ezért nyugodt lélekkel teljesíthetjük legfőbb hivatásunkat: „Az Isten országának és igazságának keresését, mert minden egyebet megadatnak mi nekünk.” (Máté VI. 33.) Jézus óta úgy nézünk embertársainkra, mint testvéreinkre; a kik között lehetnek zsidók, pogányok és bátran tehetjük hozzá: róm. katolikusok, avagy protestánsok, szegények, avagy gazdagok, férfiak vagy asszonyok, — mégis mindnyájan egyek vagyunk a Krisztus Jézusban! (Róm. x. 12.) Ő tőle tanuljuk, hogy embertársaink szeretete bennünk visonzszeretetet ébresszen; haragjuk és átkuk áldást; gyűlöletük jöltevést; romlásunkratörésük érettük való imádkozást váltson ki lelkünkben (Máté. V. 44.)

Ő tanít, hogy a boldogságot ne az önzésben, a parancsolásban, hanem az önzetlen szolgálatban, tehát a boldogításban keressük!

Ő kér, hogy a dicsőség és felmagasztalás útját ne az önfelmagasztalásban, hanem a szerénységben, alázatosságban és önmegalázásban kutassuk.

Ő az, aki vélt vagy tényleges jogunk és igazságunk megvédésére az erőszak és fegyver eszközének használatától visszaretent! (Máté 26. f. 52.)

Ő az, aki a tehetség és befolyás, erő és hatalom érvényesítését csak a köz javára (öncélra soha!) engedí meg.

Ő az, aki minden, még a szülői és

gyermeki szereteten is felül helyezi az Istennek szeretetét s Ő az, aki a rokoni köteléken felül helyezi az egyetemes testvéri, felebaráti szeretetet! (Máté. XII. 46 —50.)

Ő az, aki bűnt soha nem tett és álnokság az ő szájában nem találtatott! (I. Pét. II. 22.) s kinek élete tanainak megpecsételése gyanánt tűnik fel.

Ő az, aki áldozatul adta magát értünk a keresztfán, aki igazolásunkért feltámadt, aki az Atya jobbján szószólónk ma is; de a ki — és erre is emlékezzünk (bár legtávolabbról sem akarunk a karácsonyi örömben örömcsoppet vegyíteni) — onnan leszen eljövendő ítélni eleveneket és holtakat!

Ezen Megváltónk születése fölött, a nehezen várt Messiás eljövételének, az isteni szeretet ezen végtelen megnyilatkozásáért örülünk mi e mai napon s zengjük mi is az angyalok seregeivel: „Dicsőség a magasságos mennyekben Istennek, a földön béke és az embereknek jóakarata!”

Oh vajha az angyali ének magasztos tartalma megtermékenyítene szívünket, gyökeret verne lelkünkben, kiküszöbölné onnan minden bűnös érzelmét és gondolatot! Vajha az élet munkanapjaiban is Isten káromlása helyett: Isten dicsőítése; embertársaink gyűlölése és üldözése helyett a béke és szeretet hangoztatása és gyakorlása töltene be lelkünket és életünket!

Chugyik Pál,
ev. lelkész.

Tanári hivatás, tanári fizetés.

A hosszú évek óta várt fizetésrendezés eredményeként kultuszminiszterünknek hivatalosan elhangzott nyilatkozata szerint a tanárság a IX., VIII., VII. fizetési osztályokban megharmadolódik, ami azt jelenti, hogy a középiskolai rendes tanár a pályát lakbér-illetményén kívül eső 2600 korona fizetéssel kezdi s heti 18 óras 30 évi szolgálat után a korpótlékkal együtt számított 7000 korona fizetéssel és nyugdíjjal végzi. Az igazgatók a VII. és VI., a főigazgatók, a VI. fizetési osztályba soroztatnak, részben az V. fizetési osztálynak megfelelő fizetés élvezetével lépnek.

Öröndetes tény immár, hogy a tanárság nemcsak a hivatalosan illetékes vezetőség megbecsülésére hivatkozhatik, de arra az értékes elismerésre is, mely iránta a társadalom köztudatában, a sajtóban oly nemes hangon nyilatkozik.

Az iskolára, az iskola lelkére, a tanárságra a nemzeti élet alakításában egyre fokozottabb mértékű történeti hivatás várakozik. A tanári munka igazi jelentőségének a felismerése így fokmérője nemcsak az egyes ember, de az egész nemzet mű-

veltségének is. Önmagát becsüli meg az a nemzet, mely az iskolát megbecsüli.

A tanárság felében van felhalmozódva az a kulturális, melyet az ember az elme fényénél merészen törtető, kutató munkájával az ismeretlenség homályából diadalmasan felszínre hozott. E kulturális gyarapítása s átadása a sarjádó emberöltő, az új nemzedék számára, ez a tanárság feladata.

E feladatának csak úgy felelhet meg, ha a haladás színvonalán marad s az anyagi gondok nyűgétől szabadon az elmélyedés nyugalmával élhet önművelésének s lelkében saját tudásaként feldolgozhatja az anyagot, melyet az ifjúság értelmi fokának megfelelően tanítani óhajt.

A tanításhoz a lélek harmónikus nyugalma szükséges. Ezért van az, hogy a tanár a csendes, békés, társadalmi kulturális tevékenységen kívül láthatólag nem cselekvő résztvevője a közéletnek, melynek izgalmai csak akadályul szolgálhatnak munkássága kifejtésében. Ezért vette magára a látszólagos elhatalmasodást, elvonulást és elvonatosság szürke öltönyét. De nála ez a vonás öntudatos s magasabb cél szolgál. Mert ha láthatólag nem cselekvő résztvevője a közélet küzdelmének, de figyelő szemlélője annak, hogy a tanulságokat levonhassa s az ifjúságot becsületes életre s az erkölcsi jó szigorú követésére nevelhesse s igazi, erős jellemékké kepezze.

S valóban a tanár nemcsak tanít, de főként és első sorban nevel is. Megmunkálja, előkészíti a gyermek lelkét az élet, mindenek fölött pedig az erkölcs örökérvényű igazságainak befogadására.

A tanár az iskolában Jézus eszményi világrendjét valósítja meg, jutalmaz, büntet, megbocsát, felemel, mindig a célra, az erkölcsi jóra függesztett szemmel. Ez eszményi világrendet csak az a tanár valósíthatja meg a tanítványok között, aki hivatását teljes odaadással szolgálja. Mert a tanítás és nevelés művészetéhez mint minden művészethez a hivatottság érzése, erős szeretet szükséges. Tanári személyiséggé éppúgy születni kell, mint művészevé. Lélekből kell dolgoznia s lélekkel foglalkoznia, a lelket kell annak sajátos természetét szerint alakítania.

Ebben van a tanári hivatás lényege. S mert lélekről van szó, a tanári munka igazi eredményt is láthatatlan. Ezért van az, hogy e pályán a hivatlanok munkátlansága alig ellenőrizhető. A tanári munka látható eredménye: gyakorlatok, bizonyítvány, szertárak kezelése stb. kisebb jelentőségű.

A tanár igazi munkája: a tanításba és nevelésbe fektetett energiája, az új nemzedékben mint új alkotások s nemes tettek rugóinak eleven ereje nyilatkozik s hozzájárul a nemzeti öntudat, a nemzeti hatalom kialakulásához s még távolabbi körben az emberiség egységének mindent átölelő nemes átérzéséhez.

Remélünk kell, hogy el fog jönni az idő, melyben a nemzetek mérkőzése a kultúra jegyében fog történni; ez lesz a harc, melyben vér nem ömlik, de a lelki mindenre és mindenre béke, jó, a dás fakad.

A kezdet és végnélküli örök istenség eszméjétől áthatott erős kultúra lesz biztosítéka annak a fenséges békének és szeretetnek, melyen a Jézus által hirdetett Isten országa e földön megvalósulhat.

A kultúra harcának névtelen hősei a tanárok; ismert nevű vezérek alatt ismeretlenül vívják meg a legnemesebb harcot a

szellemnek mindig tisztán maradó fegyvereivel.

A tanári hivatásnak megtisztelő elismerése úgy a hivatalosan illetékes vezetőség, mint a társadalom részéről, meglehetősen nemcsak a tanárságnak, de öröme lehet egyszersmind a szülőknek is s mindazoknak, akik e magyar hazát öntudatosan szeretik.

A tanárnak munkásságáért a belső elismerést csak a becsülettel végzett kötelesség tudata adhatja meg; külső elismerés szintén nélkülözhetetlen s eléggé meg nem becsülhető; a fizetés magacsak — pénz. Nervus rerum gendarum.

Dr. Osváth Gedeon.
aszódi gimn. tanár.

Mi a készfizetés?

Ez a kérdés keltette fel újabban hazánk minden rendű és rangun polgárának érdeklődését, anélkül azonban, hogy a kérdés fogalmával, mivoltával vagy értékével tisztában volna.

Ezt a közgazdasági kérdést óhajjuk népszerű nyelven letárgyalni, hogy az ügy lényegével közelebbről megismerkedjünk.

Az osztrák-magyar bank alapszabályai értelmében, nemkülönben az általa kibocsátott bankjegyek szövege szerint, köteles minden neki bemutatott bankjegyet „törvényes ércpénzben” beváltani. Mivel úgy Magyarország, mint Ausztria még 1892-ben áttért az aranyváltóra, vagyis az aranyat mondta ki törvényes fizetési eszköznek, a fenti beváltási ígéret az aranyra vonatkozik. Ezen kötelezettség alól azonban annak idején a magyar és osztrák törvényhozás egyelőre felmentette a bankot, oly formán, hogy az alapszabályok vonatkozó paragrafusának gyakorlatát felfüggesztette és a bank ha má bé is váltja bankjegyeit aranyra — amint hogy arra képes és a gyakorlatban meg is teszi — ez teljesen az ő jóakarától van függővé téve.

Tudhatjuk tehát azt, hogy bár Magyarországnak van is aranyváltója, megtörténhetik a gyakorlatban, hogy ebben a valutában fizetéseket korlátlanul nem teljesíthet, mert a jegykibocsátó bank aranyra való beváltási kötelezettsége nem tényleges, ha nemcsak névleges.

Világosítsuk meg a kérdést abból a szempontból, miért van szükség a készfizetésre?

Szükséges a készfizetés felvétele mindenekelőtt valutánk rendezése érdekében. Addig, míg a készfizetést törvényesen fel nem vesszük, az aranyban való fizetés biztosítva nincs. Belföldön a hol a jegykibocsátó bank az ország bizalmát bírja, mindenesetre elegendő a tudat, hogy a bankjegyeket törvényes felhatalmazás nélkül is képes a bank akadálytalanul aranyra beváltani. Külföldi, illetve nemzetközi fizetéseknel már sokkal fontosabb a a készfizetés elve. Azon államok, melyekkel üzleti összeköttetésben állunk, illetve azok kiknek, mi adósai vagyunk a fizetést aranyban követelik. Elsőrendű érdekünk tehát, hogy a külföldi hitelképességünk érdekében úgy ismerjen bennünket, mint akik fizetési kötelezettségünknek minden körülmények között eleget tudunk tenni. Ennek biztosítására vétetett fel a mostan benyújtott bankjavaslatba az is, hogy az osztrák-magyar bank kötelezi magát, hogy ágió vagyis ráfizetés nélkül rendelkezésre bocsát aranyat vagy egyéb fizetési eszközt (pl. külföldre szóló aranyváltót) mindazoknak, kiknek külföldi fizetéseik vannak.

Szükséges a készfizetés felvétele értékpapirjaink érdekében. Tökeszegény ország lévén, kibocsátott értékeink 58% -a külföldön van elhelyezve. Készfizetés esetén ezek valószínűleg aranyértékeknek tekintetnek a külföldön. Utóbbi években kibocsátott papírjainkat a külföldön már csak úgy tudtuk

elhelyezni, hogy az aranyban való kamatfizetés előre is biztosítottuk az illető ország pénznemében.

A készfizetések felvétele biztosítja továbbá a hazai pénzügyi egyenletességét, ezaz ugynevezett értékparitás. Ami más szóval azt jelenti, hogy abban az esetben ha mi kénytelenek vagyunk külföldi fizetést, teljesíteni az osztrák-magyar bank köteles minden rendelkezésére álló eszközzel arról gondoskodni, hogy jegyeinek értéke a koronaérték törvényes pénzlába paritásának megfelelően állandóan biztosítva legyen. Hogy a laikus is megértse, szükséges tudni, hogy a mi érmeinket, úgy mint mi a külföldiekét finomság és súly alapján számítják.

Az átlag érték szerint:

1 márka egyenlő 1 korona 18 fillérrel	
1 frank „ — „ 94 „	
1 font sterling „ 24 „ 02 „	
1 dollár „ 4 „ 92 „	

A gyakorlatban ezek a pénzek alá vannak vetve a napi árfolyam ingadozásának, úgyhogy egyszer drágábbak, másszor olcsóbbak. A különbözet e szerint lehet ágió vagy disagió. Ha a német márka árfolyama 1 korona 22 fillér, akkor az ágió 4 fillér, ha leszáll 1 korona 15 fillérré, a disagió 3 fillér. A pénz árfolyama igen lényeges, ha külföldi fizetést teljesítünk. A budapesti malom lisztet ad el külföldre, ott idegen pénzt kapérte, melyet Budapesten vált be hazai pénzre. Ha a külföldi pénz árfolyama aránylag magasabb mint a miénk, a malom jól jár; a beváltásnál haszna van, mert több hazai pénzt kap érte. Ez a haszon azonban csak látszólagos, hisz kisebb vásárló ereje pénzérték mellett itthon az áruk ára magasabb lesz. Kötelessége tehát az osztrák-magyar banknak arra ügyelni, hogy a mi pénzünk értéke megfeleljen a külföldi érmék árfolyamának. Ezt pedig akkor érhetjük el, ha a bank figyelemmel kíséri a külföldi fizetési eszközök árfolyamát és elejét veszi annak, hogy azok a paritás fölé emelkedjenek. Megteheti, hogy ha nagy kereslet mutatkozik külföldi fizetési eszközök után, ezt a keresletet saját állományával ellensúlyozza. Ha így sem sikerül fenntartani a paritást, persze kénytelen a bank a kamatlábat felemelni és ezzel elérni, hogy a pénzünk drágább lesz. Bár az is megtörténhetik, hogy ezek a rendszabályok sem elegendők a paritás fenntartására és disagió származik olyan okokból, melyek a bank hatáskörén és hatalmán kívül esnek. Ilyenek a nemzetközi gazdasági válságok, melyeket időnkint egyes országok igen megéreznek.

Nálunk — sajnos — ezt atisztán gazdasági kérdést mint más egyebet, a politika szemüvegén át nézik. És ez bizonyítéka annak, hogy nálunk öntudatos közgazdasági közvélemény, mely szakszerűleg szólhatna és vitakozhatna a kérdéstről, nincs. Ha egy várat akarunk sikerrel megostromolni, ahhoz még nem elég az ágyú. Ahhoz tüzekek is kellene, meg elegendő puskapor.

Büchler Nándor.

Hirek.

— Csengey Gusztáv. Jól ismert név ez közönségünk előtt. „Sok szép emlék fűz engem Aszódohoz és társadalmához” — írja hozzánk intézett levelében. Büszkék lehetünk rá, mert valamikor a miénk is volt. A tudós tanár, hazánk nagynevű költője lapunk karácsonyi számában szép alkalmi költeményt írt. Fogadja érte ezuton is hála köszönetünk.

— Kosárfonó kiállítás. F. hó 20-tól 23-ig volt nyitva az első aszódi kosárfonó tanfolyam kiállítása a nagyközönség számára. Mintegy 140 darab csinosnál-csinosabb tárgy volt közszemlére kitéve. Hogy mennyire látogatott volt a kiállítás és a kiállított tárgyak mennyire megnyerték a közönség tetszését, legjobban bizonyítja, hogy egytől-egyig elkeltek. Itt közöljük a kiállított névsorát: Kuharik Mária, Cizmadia Rózsika, Ferency Ilona, Ferency Emmi, Kálmán Bertalané, Zifcsák Melánia, Su-

KARÁCSONY.

Karácsonyi ajándék kiosztásakor.

Ma van karácsony. Áll csillogva fája.
Öröm hevíti boldog szívetek'.

Szent áhitattal nézzetek reája,
Ez Jézus fája, kedves gyermekek!
Az üdvözítő Jézus jött világra
Nekünk ez áldott boldog reggelen,
S kiknek feléje hajlik tisztja vágya,
Azóta Jézus nélik megjelen.

Ahogyan őt ma adta e világnak
Örök javunkra kegyes Istenünk:
A jók, a hívek ma is benne látnak
Javító példát, kit követhetünk.
A szent ajándék Jézus születése,
Ragpogó fája lett örömjele;
Ki rátekin ma, boldog hittel nézze,
Hogy a hű Jézus van ma övele.

Ti is, akik most itt a sorban álltok,
Jézusra váró kedves gyermekek,
Örüljete, hisz ez ma a ti fátok,
Az Őr kegyelme van tívetelek.
Ajándékát az Őr kegyelme hozta,
Ki világnak adta szent fiát;
Jézus nevében lesz ma mind kiosztva,
Mit jövevőknek kegyes szíve ad.

De szép javakban, aki itt ma részt vett,
Jézus kegyére méltó is legyen:
Hozzá vezesse buzgó háláérzet —
Jézushoz ér, ki jó uton megyen.
S ki rajta jár, a bajban is félszűl,
Ötöle jó a védelem s vigasz.
Csak az várhat jót áldó Istenétől,
Ki maga is jó s mindig hű, igaz!

Csengey Gusztáv.

Nők választójoga.

Most, mikor a szeretet csodaszép ünnepének melege hinti szerte a földön ragyogó sugarait, s csillogó fényében eltűnik az árnyék s elsimulnak a határvonalak pompa és nyomor, dús és szegény között, mikor gondolkozóba esnek, kiknek útját csak rózsával hinti be az élet s rakott asztaluk morzsáit szétosztják azok között, kiknek csak töviskeblől jutott: messze északon Dánországnak miniszterelnöke egy nagyszerű törvényjavaslattal bizonyította be állama kulturájának előrehaladott voltát, egy óriás jelentőségű törvénytervezettel igyekszik kiegészíteni a határokat a minden jogokkal felruházott s a sok tekintetben jognélküliek között akkor, mikor parlamentje elé a nők választójogának törvényjavaslatát terjesztette. Mióta Finnországban és Norvégiában a keresztültvált női választójog pompás erővel tette a parlamenteket munkásabbakká és — mióta ezek a női választójogok a gyakorlatban megcáfoltak minden ellenvetést, melyet ódi iskolázatlan gondolkodások ép úgy ellenük vetettek ott, mint ahogyan epesen s gúnymosolyal támadják ma pl. nálunk a nők választójogának harcosait, azóta mind több-több államban válik komoly aktualitássá ez a ma még legtöbb országban pusztán elméleti küzdelem. S mialatt Angliában a választójogért harcoló nők impozáns küzdelemben nagynehezen tudják csak lépésről-lépésre foglalni el a csatatér konzervatív ellenfeleiktől, — Dánia egyszerre előretör s miniszterelnökének törvényjavaslatával egyszerre a maga részére hódítja az egész gondolkozó világ tiszteletét.

Minden nő, kiben egy szemernyi önértet van, kell hogy követelje a választójogot a maga számára — és minden férfinak, aki a nőt igazán tiszteli, egész lelkesedésével kell a maga részét is kivennie ebből a küzdelemből. Feltűnő szinte, mennyivel előrehaladottabbak ebben a kérdésben az északi államok a délieknél — nem hinném, hogy az önértet kevesebb a mi nőinkben, de bizony az északi férfiak becsülése, tisztelete asszonyaikkal szemben őszintébb, igazabb a mienknél. Mert mi a választójog? Az egyetlen mód, melyet valamely állam alkotmánya az egyeseknek juttat, hogy befolyását a törvények alkotására érvényesíthesse. És mik a választójog korlátai? Kizárása a válasz-

tók közül mindazoknak, kiket az alkotmány megteremtői nem találtak, vagy nem találnak elég éretteknek, elég képzeteknek, elég értelmesnek — vagy eléggé érdekletteknek az állam sorsában ahhoz, hogy a törvényalkotók kiválasztásával is befolyást gyakorolhassanak az állam törvényeinek megalkotására. A legtöbb állam alkotmánya kizárja a választói közül a bizonyos koron alóliakat, tehát a nézete szerint eme fontos alkotmányjogi cselekedetre még éretleneket; kizárja a bizonyos adóösszegnél kevesebbet fizetőket, tehát a nézete szerint az állam sorsában kevésbé érdekelteket, — viszont azoknak, kik bizonyos vizsgákat letettek, megadja a választójogot, ha nincsenek is meg az előbbi kellekei, — tehát bizonyos foku képzettséget elegendő alpnak tart arra, hogy az illető ezt a legnagyobb és legszebb polgári jogot gyakorolhassa. És kizárja a választók közül majdnem minden állam alkotmánya — egy tömegben: — a nőket! Ifjat és öreget, szegényt és gazdagot, tudatlant és tanultat — együtt, egyformán valamennyit — egyedül csak azért — mert nők! Minden ilyen alkotmány érthetően és világosan azt mondja: minden nőt, kizárólag azért mert nő, értelemnek, tanulatlannak és értelmetlennek tartok ahhoz, hogy a törvényhozók megválasztásába beleszólhasson. A férfit, ha félhülye is, ha holtrészeg is a választás napján, ha két betűt összeolvasni sem tud: méltónak, alkalmasnak tartom, hogy erős szóval beleszólhasson az állami élet kialakulásába; — de a nőt, ha olyan tudós is, mint Curiené: megvetéssel, kicsinyléssel üzöm el a választói úrnától, hiszen csak — asszony! Ezért mondom, hogy minden nő, kiben egy szemernyi önértet dereng, hangos szóval, rendületlenül kell, hogy követelje a választójogot a maga számára — és minden férfinak, ki igazán tiszteli a nőt, szégyenkeznie kell a miatt a barbár, elavult, az ököljog korból lómnak ittelejtett korlát miatt, melylyel a nőt, pusztán nő volta miatt saját jogi és erkölcsi előnyeire féltékenyen elzárta attól, hogy hazája, nemzete s így saját sorsának intézésébe is bármiként is beleszólhasson.

Nem, nem! A hipokriták ne féltsék az otthon melegét, a családot azoktól, — akik a nőnek a férfival való egyenjogúságáért küzdenek! A természet szava mindennél erősebb, s az anyaság a legszebb és legnagyobb lesz mindenek között, amíglen élet lesz a földön! De erős m győződéseim, hogy a nő szerelme tisztább, igazabb lesz, ha a férjhezmenés, a szerelem, melylyel kezét hívesének nyújtja, nem az eltartást, nem a kenyeret fogja jelenteni neki — s a férfi igyekszik fog lelkében szilárdabb, erkölcseseiben emelkedettebb lenni, ha a nőben vele egyenjogu osztályostársát fogja látni — s nem a reá szoruló, az élet viharában nélküle elvesző, elsenyvedő, gyöngö virágszálat. A nők teljes egyenjogúsága egy új, szebb, tartalmasabb életet fog jelenteni az emberiségnek! —

De ma csak a nők választójogáról akartam beszélni. A nők választójogáról, mely nem vég-cél, csak eszköz a nők helyzetének megjavításához, — hogy eltűnjenek a törvénykönyvekből olyan szegyeteljes paragrafusok, mint pl. a mi magánjogunkban az, hogy nő nem lehet gyám, sem telekkönyvi okiraton tanu. — Az utolsó részeg utcaseprő igen — de Glücklich Vilma nem!

És örvendezni akartam azon, hogy a szeretet ünnepéhez közeledvén, a dánok miniszterelnöke parlamentje elé terjesztette a nők választójogát az igazi emberiséget nagyszerű dokumentumaként. A legközelebbi hetek megfogják mutatni, megvan-e a dán férfiakban az asszonyaikkal iránti őszinte tisztelet, igaz becsülés. Ha igen, ugy rövid idő múlva a nők egyenjogúságáért, s ezzel — szerintem — az emberiség igazi haladásáért való küzdelem ismét egy nagy lépéssel előbbre jut!

Dr. Faludi Sándor.

Lapunk iránynyáról, tartalmasságáról és technikai kiállításáról hű képet nyújtottunk eddig t. olvasóinknak.

Bátorkodunk ezek után tisztelt vidéki olvasóinkat kérni, hogy mellékelt postautalványon, helybeli olvasóinkat pedig, hogy egyenesen a kiadóhivatalban (Petőfi-nyomda) lapunkra előzetni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadjunk.

Tisztelettel

az ASZÓDI HIRLAP
kiadóhivatala.

Tragédia.

Ezüstszínt holdas éjjel
Vigyázva tekinget széjjel,
Belép az út porába,
Hogy ne üssön zajt a lába.
A szívében kétség s remény;
Találkára megy a legény.

Terebélyfa sötét árnya
Ráborul a kicsiny házra.
Kicsiny háznak ablakában
Szókeffüti fehér lányra.
Bokrok között a csalogány
Csattogja szerelmes dalát,
Az ablakban a szóke lány
Lesi-várja a daliát.
Olyan lázas, türelmetlen,
Oh! a férfi de kegyetlen,
Hogy nem repül, hogy nem siet
Ahhoz, kit nagyon szeret!

Ah! de hallga!
Kicsiny zajra
Eszmél a lány
S künn az utcán
Ajtó nyílik, kavics roppan,
A lány szíve nagyot dobban,
Szemében örömköny fakad,
Ajkára mohón tapad
A férfi csókszomjas ajka,
Mig a karja
A lány hófehér nyakát
Hevesen öleli át.
A férfi szólna
Férfi csókja
Am lezárja ajkát.
Liliom testét a csók tűze
Bizseregve járja át.

* * *

Szó a legény csöndes hangon:
„En édesem, én galambom!
Ménországom, Mindenem Te!
Ugy szerettek, óh engedj be!
Ugy győtrődöm, hogy kintlódom
Még elveszek ideki!
Testem lelkem vágy tűzének
Gyehennája égeti!
Engedj be hát, ne hagyj vesznem
Édes szentem, szép szerelmem
Veled leszek, el nem hagyalak.
Naptól védlek, szélőtől óvlak!
Álmaid felett őrt állok,
Tűzzel-vizzel szembeszállok.
És ha a világ akarná...
De szól a lány: Esküdj meg rá!
Pillanatra meglepetten
A legény most visszahökken,
Gondolkozik, habozik még
De telkében a vágy úgy ég,
És esküszik lassu hangon:
„El nem hagyalak én galambom,
Veled leszek napon, éjen
Isten engem ugy segítjen!

Csalogánydal, holdas este,
— Eskü hangja oly őszinte —
A lányt mámorba ragadja,
Csók tűzétől kábult agya.
Karájt nyújtja álmatagon,
S a kalandort, a csábítót
Besegíti az ablakon.

* * *

Multak napok... — órák... — percek.
Hullt zizegő nesze hulló leveleknek,
Csak alig hallatszott az óriás zajban.
Mint, amikor sok méh van együtt egy rajban
Olyan volt a város. Siető emberek
Lármás sokasága. Az utazók, a terek
Képe az esőben oly mozgalmas, oly komoly,
Mint a megriasztott, fölújedt hangyaboly.

Ha a felriasztott ijedt hangyabolyba,
Hol mindenki siet, mindnek sok a dolga
Uj hangya érkezik fáradtan, betegem,
Nem kérdezik tőle: „honnan jössz idegen?”
Nem segítenek rajta, nem ápolják gonddal,
Nem is veszik észre, nem tudják, hogy ott van.

Szóke leány jár kel céltalan bolyongva.
Beteg fáradt testét csak alig vonsozolja.

Aranyhaja kuszált, a ruhája tépett,
Jött-jött szakadatlan, nappallá tett éjet!

A kit úgy szeretett, ki elcsábította,
Kinek becsületét, mindenét odaadta,
Aki megesküdült holdvilágos éjjel:
„Soha el nem hagyok, Isten úgy segítjen!”
Amikor megtudta, hogy kedvese anya,
Elment búcsú nélkül, vissza sem tért soha.

Szegény kicsi magzat, szégyenben született.
Ment egy jobb világba, nem élt csak egy élet.

Az anyának sorsa szégyen és gyalázat.
Elhagyta egy éjjel a szülői házat . . .

. . . Szöke lány jár-kei fáradtan bolyongva,
Elcsigázott testét csak alig vonszolja.

Idegen városban, idegenek között,
Ha egyik meglökte, másikba ütközött,
Végre megszólítá (máshoz szólni nem mert)
A sarkon ácsorgó pirossapkás embert:
„Ugyan, kérem szépen, hol kaphatnék helyet?”
A kérdezt mosolyg, majd csakhogynem nevet.
Azután megszánta látva nagy nyomorát,
A kezével mutat egy sokszínű táblát.
Megköszönte a lány, majd belépett félve
Az alacsony füstös üzlethelyiségbe.
Kérdezni félénk volt, csak hogy körülnézett,
Tudta meg, hogy a bolt „Helyszerző Intézet”.

Fáradtan csüggedten leült egy sarokba,
Míg a többi lármáz, hangosan vihogva.
Csupa éhes népség, helynélküli eséléd;
Arcukra a nyomor rányomta bélyegét.

Nyílik a boltajtó, elhallgat a láрма
Suhogó selyembe' belép egy „naccsága.”
Minden ujján gyűrű, aranylánc nyakában,
Fütkészve néz körül a sötét szobában.
A szöke leányon megakadt a szeme.
Hajának aranya, arcának szépsége.
Tekintete riadt, lesütli a szemeit
Rögtön elárulja, hogy először van itt.
Kapva-kapott rajta, rögtön fölfogadta.
Szolgált-e már másutt, nem is tudakolta.
Nem kérte a könyvét, nevét sem kérdezte,
Kocsiba ültette és magával vitte.

Tiszta kis szobában mutat neki helyet.
Ruhákat hoznak be pompásat, díszeset.
Majd egyedül hagyja, mondja, öltözzék fel!
Várjon csak itt addig, míg szól érte, ha kell.
A furcsa bánásmód, a ruha díszei

Röpke pillanatra még föltűnnek neki.
De olyan kimerült, nem bír gondolkodni
És a czifra ruhát fásultan felölti . . .

Mikor leszáll az est, fekete sötét,
Halk zongorahangok ütök meg fülét,
Kinyílik az ajtó, benéz rajt valaki.
„Maga az új leány? a „Nagysága” kéri.”
Szolgálatra készen megy a másik után.
(Megy a kárhozatba szegény szöke leány)

Nagy kétszárnyú ajtó nyílik meg előtte.
Közönlök rajta a csillárok fénye.
Kacagás vegyül a zongora hangjába.
Most belép az ajtón a tükrös szobába.
Csendesül a láрма, elhallgat a zene,
Az új leányra fordul valamennyi szeme.
Ő pedig kábultan ott áll egymagában
Borzasztó sejtélem ébred az agyában.
Sok éhes férfiszem, bántó sértő nyila,
Sok sóvár férfifajk bizalmas mosolya
Félelemmel tölti, könny csillog a szemén;
Reszketve áll szegény a szoba közepén.
Csak mikor az egyik, legéheőbb mind közt,
Ott hagyva a többi egészen mellé jött,
Derekát átfogta, fölsikolt borzasztót,
Minden erejéből föltépi az ajtót,
És ahogy csak bírta rohant észvesztetten.
Csak messze a büntőtől, csak el tova innen!
Végig az utcákon sötét hideg éjjel,
Ameddig csak bírta könnyű öltönyével.
S amikor kimerült, mikor már nem győzte,
Amikor lerogyott sírva egy hidfőre:
Alatta hőmpölygött a hatalmas folyam.
Olyan méltósággal, annyira nyugodtan,
Tükrében ragyogtak csillagok ezrei.

Kezdek csillapulni lázas idegei.
Gondolkodni kezdett, hogy mi lesz a sorsa?
Válással-e a bünt? menjen a nyomorba?
Merüljön posványba csillogó ruhákkal,
Éhezzen hetekig beesett orcákkal?
Töprengett, hogy vajon milyen lesz a jövő,
Nyomor avagy éhség, bűn, piszok vagy fertő?
De a kimerültség legyőzte, lebirta,
Szegény szöke leányt alomba ringatta.
Az álom szárnyain repült lelke haza
Abba az akácós csendes kis faluba:
Kicsi házukat a terebélyfa védi.
Semmi nem változott, hisz minden a régi.
Fehér lányszobája úgy van, amint hagyta,
Kis munka asztala, könyvei mind rajta.

* * *

Hideg északi szél hasítja a léget.
Az álmodó sóhajt, azután fölébred.
Ott találja magát hideg kövön fekvé
Gyönyörű álomból a sívár jelenbe.
Előtte győtrelem, mögötte szenvedés;
Nincsen belőle út, nincs onnan menekvés.
És a nagy víz mintha megértené szavát
Kitárja előtte hatalmas két karját.
Hívja, csalogatja, úgy vonzza magához.
Fölkel a szöke leány, — azután határoz.

* * *

A lapokban rövid, száraz rendőri hír,
Amit a riporter lélek nélkül megír:
„Öngyilkosság.” Tegnap jóval éjjel után
A Dunába ölte magát egy szöke leány.
Kilétél nem tudják, mert írást nem hagyott.
Kifogni nem bírták. Elynyelték a habok.

—r. —a.

Karácsony este.

Kint hideg téli este van, mindenki siet haza,
megrakodva ajándékok. Nyíri Dénes, a híres kaszinó
alak is kénytelen ma már kilenc óra előtt eltávozni
a kaszinó kényelmes helyiségéből. A rendes esti
kártyaparti ma nem jött össze, a szolgálak ma ko-
rábban kívántak az araknak jó éjszakát, ők is siet-
tek haza családjuk körébe a nagy ünnepeket meg-
tartani, mert ez az egyetlen est az esztendőben,
amikor ők is szabadok.

Igaz, hogy Nyíri most boszankodott afölött,
hogy kénytelen a kaszinó kényelmét itthagyni, mi-
kor ma oly nagy szüksége lett volna reá. Sajnálta
is, hogy évekkal azelőtt ő volt az, aki indítvá-
nyozta az igazgatóságnak, hogy legalább karácsony
estéjén legyen zárva a kaszinó. Haj, de akkor még
nem gondolt arra, hogy ő lesz talán az első, aki
majd éppen akkor fog vissza kívánnozni! . . .

Mogorván hagyta el a kaszinót. A szokásos
karácsonyi borralalót is elfeledte átadni az inasok-
nak. Kiérve az utcára mindenki, aki mellette
elhaladt, ellenséget látott és minden szemből azt
olvasta ki, mintha mindenki azt mondaná most:
„Neked nincs karácsonyod!”

Szökött, sietett mindenki elől. Végre a körút
sarkán szinte megkönnyebbült, midőn egy bérko-
csit látott meg. Azon akarta magát haza vitetni,
de midőn megmondta, hogy Budán lakik, a koc-
sis röviden adta tudtára:

„Sietek haza, mert nemcsak a Nagyságos úr-
nak, de nekem is van családom!”

Pedig ha tudta volna, hogy csak volt neki
felesége, családja, kik megunták a kicsapongó
világfit.

Bár felesége számtalanszor kérlette urát, hogy
éljen már családjának is, nem tudta tovább tűrni
a lealázó helyzetet. Egy szép napon két leányával
együtt visszament vidéken lakó özvegy anyjához,
urát ott hagyva.

Nyíri tehát kénytelen volt tovább menni. Vil-
lanyosra nem mert felszállni, valami bántotta, va-
lami fájt neki. Kereste volna a setéséget, de
mindenütt kivilágított ablakok, örömteli arcok né-
tek rá. Egy nagy keserűség fogta el és két hó-
nap után csak ma jutott eszébe neki ismét fele-
sége, családja, megundorodott önmagától e pillá-
natban, rohant, futott haza.

Elérvén elhagyott lakásába, ólomsúlyként
nehézedett rá az elhagyatottságnak érzete. A múlt-
ban mily örömteli volt mindig ez az est. Eljátsza-
dozott kis leányával, feleségével és élvezte a csa-
ládi tűzhely igaz melegét. De most! Öreg ház-
vezetőnője settenkedik körülötte, az kínálja hideg
vacsorával, nincs ki fülébe sugja, nincs ki meg-
kérdézte tőle mint más esztendőben:

„Ugye papa, nekem is hoz valamit a kis
Jézus!”

Mogorván toltta el magától a párolgó teát,
még szivarja sem esett jól. Szökni szeretett volna
innen is, de hová? Mindenki újra, a kávéházak
üresek és félt, hogy mindenki a járókérőként
fog rá nézni: „Neked hol a családod?”

Itt azonban nem bírta tovább. Minden csak
a régiekre emlékeztette; minden csak a múlt szép
emlékeit varázsolta szeméi elé, már-már egészen
alétlan ült angol bőr fotelijében és hagyta magá
ringatni a régi emlékekben. Már ez is jól eset-
teki, részben ez is kárpótolta.

Ezen állapotából az előszoba villanyos csen-
gőjének szava riasztotta fet. Bosszúsán sietett
ajtót nyitni. Nem tudta elgondolni, ki háborgat-
hatja ilyen szokatlan időben . . . A postás volt
ki csomagot hozott.

Örömmel kapott utána.

Sokáig nézte, a címet többször elolvasta.
Nem akart szeméinek hiinni, hiszen ez az „Ő”
írása! . . . Félt kibontani, de végre is rászánta
magát — lassan, reszketve a felindulástól bontotta
ki. Félve tekintett bele. — Végre egy levélke hul-
lott belőle ki, örömmel kapott utána, többször el-
olvasta: „Kedves Jó Apánk! Boldog karácsonyi
ünnepeket kíván: Margit és Ilona.”

Sírni szeretett volna örömben, de várt, ke-
resett még valamit, de hiába! Csak a doboz
alján selyem papirosba szépen begöngyöltve két
szép papucs, rajta egy kis cédula: „Margit.”

Sokáig elnézte. Félt megfogni, örült neki,
mint a gyermek fényes csecsebecsének, de nem
mert hozzányúlani, mert azt hitte, hogy eltűnik.
Sokáig nézte, míg végre keserűen tört ki belőle:
„Mily jó lett volna papucshősnek lennem,
nekem is volna boldog karácsonyom!” . . .

Só.

KÉT KARÁCSONY.

Fényes terem kellő közepén.
Ragyogó karácsonyfa áll.
Rajta ezernyi csillogó dísz.
Roskad alatta minden ág.

A fa körül halomba rakva
Egész sereg játék hever.
Aranyos, ezüstös drágaság.
A szem ránézni félve mer.

Több száz apró villamos lámpa,
Sok színben égő sugára.
Ráhint tündéri fényét.
A gazdag karácsonyfa . . .

. . . E sok kincs ugye mind az enyém,
Szól a fiúcska boldogan.
De gazdag lehet a Jézuska,
Ha ennyi drága kincse van.

A Jézus gazdag — mond a szülő.
szereit a jó gyermeket.
szeresd te is, szeresd fiúcskám,
Szeretetért nyersz kincseket.

* * *

Kicsinyke homályos szobában,
Ütött — kopott asztal tetőn.
Törtött pohárban, homok között,
Tört fenyőág áll düledezőn.

Az ág alatt egy ócska faló,
Tört lábakkal, újra festve.
Egy darab kalács, pár szem dió.
Az is a homályba rejtve.

A zöld fenyőág két kis hajtásán,
Pislogva két szál gyertya ég,
Néha a lángjuk fel — fel lobban,
Világosságot hintve szét . . .

. . . Ugye jó anyám a Jézuska,
szól a gyermek — nagyon szegény.
Soknak kell, nem jutott több kincse.
De szeret s ez nekem elég.

A Jézus szegény — mond a szülő.
Egy kincse van: a szeretet.
Szeresd te is, így nyersz fiúcskám
Szeretetért, szeretetet.

r. i.

gár Margit, Szczepanovszky Olga, Molnár Gizi, Lehotcky Teréz, Székely Böske, Klein Izsák, és Dömötör Árpád. Januárban kezdődik a második tanfolyam. Beiratkozni már most lehet Jencs Zelma vezető tanítónőnél.

— **Karácsonyi előadás.** Az aszói róm. kath. népiskola tanulói az iskolai könyvtár-alap javára folyó hó 25-én és 26-án (esetleg január 1-én és 6-án is) karácsonyi előadást rendeznek az iskola tantermében. Színré kerül: „Karácsonyi Pásztorjáték” 2 felvonásban 4 képpel. Az előadás délután 4 órakor kezdődik.

— **Karácsonyfa ünnepek.** A domonyi és ikladi ág. ev. népiskolákban a jelen évben is, mint eddig e hó 24-én délután a hívek és tanügybarátok áldozatkészségéből karácsonyfa ünnepet rendeztek.

— **Képviselő-testületi gyűlés Ikladon.** Több fontos tárgyát intézett el az ikladi képviselő-testület e hó 22-én délelőtt 9 órakor tartott gyűlésén. Az 1911. évi költségvetés megállapítása, a regálé szerződésének felolvasása, melyet a község kapott meg és a kezelő megbízása, továbbá a községi bába lakásának kérdése intéztetett el.

— **Izr. hitközségi gyűlés.** Az izr. hitközség képviselőtestülete e hó 18-án vasárnap gyűlést tartott. Tárgysorozaton a jövő évi költségvetés megállapítása volt. Ezenkívül drágasági pótlékokt szavazott meg a képviselőtestület a tisztviselők részére.

— **A leány-egyesületről.** Ugy halljuk, hogy az aszói leányokhoz intézett felhívásunk megértesre talált s a leányok között megindult a mozgalom az egyesület megalakítására. Közel a farsang s a leányok mulatni akarnak. Örülünk, ha mielőbb üdvözölhetnénk a leány-egyesület megalakulása alkalmából.

— **Chanuka.** Érdekes találkozása az ünnepeknek — karácsony és az izraeliták chanuka ünnepe. Mindkettő vasárnap kezdődik. Chanuka templom felszentelést jelent. Az ünnepet az izraeliták a makkabeusoknak a syriaiak felett aratott győzelmé (Kr. e. 164-ben) és a megszentelt templom újból való felszentelésének emlékére ülik. Makkabeusoknak a zsidóknak egyik kiváló, bátor, harcos férficsoportját nevezik, a kik nevüket a zászlójukra irt hébernyelvű mondat szavainak kezdőbetűiből nyerték. A mondat magyarnyelvű fordítása: „ki hasonló hozzád, Istenünk.”

Közigazgatás.

— **Aszód község képviselő testülete** folyó hó 22-én szerdán délután gyűlést tartott a következő tárgysorozattal: 1. Az 1910 évi pót és az 1911. évi rendes költségvetés megszavazása. 2. A helybeli mészárosok által levágandó állatok vágási idejének megállapítása. A képviselőtestület a költségvetést elfogadta. E szerint az 1911. évi szükséglet 88969 korona 79 fillér. Erre van fedezet: 72194 korona 89 fillér. Hiány 16774 korona 90 fillér. A fedezetlen hiány a valamennyi adónemet érdeklő 38145 korona 16 fillér után 42.80%-ban vetendő ki. Ehhez járul mezőéri költség csak a földadóra, mely 6251 korona 98 fillért tesz ki 8%-kal = 500 kor. Belrendőri költség 32047 kor. 30 fillér után kivetendő 7.25%-kal = 2547 kor. 76 fillér. Közmunka költségvetés szükséglete 4111 korona 48 fillér. Erre fedezet 4111 kor. 48 fill. Megjegyzendő, hogy az előre látható szükséglet csak 1000 korona lesz. De mint-hogy a községnek köteleessége az egészét kivetni és kihasználni, így a tényleges szükségleten felüli összeg előre nem látható kiadás címén lett előirányozva.

— **Pótköltségvetés.** A képviselőtestület a pótköltségvetést 1678 kor. 38 fillérben állapította meg és ezen a címen 38145 kor. 16 fillért tevő valamennyi egyenes adót érdeklőleg 4.4% pótdadó kivételét és beszedését rendelte el. És pedig azzal, hogy amennyiben a pótköltségvetésben előirányzott összegek nagyrészt már kifizetvék, a pótköltség-

vetés teljes összege erejéig a közmunka pénztárból 1911. évben leendő visszafizetés kötelezettsége mellett kölcsön veendő fel, mert a pótköltségvetésben előirányzott összege a f. évben előretáhtólag be nem szedhető.

A költségvetés egyébként 15 napi közszemlére lesz kitéve a községházán.

A tárgysorozat 2-ik pontjára vonatkozólag elhatározta a képviselőtestület, hogy a mészárosok délután 1 órától 1/2-3-ig kötelesek a vágást megkezdeni.

Tanügy.

Az aszói ág. ev. egyház község f. hó 18-án tartott gyűlésén Ferency Johannát választotta meg tanítónőül akiben kiváló tanerőt nyert az ev. iskola.

Kereskedelem.

A postakérékpénztári csekkokról, a mely nem tévesztendő össze az 1908: LVIII. t. c által külön jogintézményként szervezett csekkel — óhajunk kereskedőinknek fontos tudni valót figyelmükbe ajánlani. Szükségesnek tartjuk ezt 'annál inkább, mert dacára a csekkforgalom régi és nagy elterjedtségének, egy kiválóan nevezetes sajtóságáról a kereskedők nagy része nem bir tudomással. Hogy a csekk fizetési eszköz, avval kétségtelenül tisztában van mindenki, nem így azonban a fizetés idejét illetőleg, amelyre nézve fontos szerepe van a csekkeknek. Kereskedőink más nem helybeli kereskedőkkel állnak üzleti összeköttetésben, a kikkel szemben fizetési kötelezettségeik vannak. Ezeknek pontos teljesítése a fizetési határnapon kell történie, nehogy a mulasztásnak hátrányos következményei legyenek. Ha a kereskedő az összeget postautalványon küldi hitelezőjének, ezt a lejárat napot megelőzőleg kell tennie, hogy a pénz kellő időben juthasson rendeltetési helyére. Ha azonban a postakérékpénztár utján fizet, ezt a lejárat napon is teheti és ez olybá vétetik, mintha a fizetés a számla-tulajdonos kezébe történnék. Kereskedőink tehát minden aggodalom nélkül a lejárat napon küldhetik fizetésüket bárhol lakó hitelezőiknek — csekk utján.

Ipar.

Gyakran előforduló kérdés, hogy a kisebb kőműves munkálatok és kisebb ács munkálatok végzésére jogosított iparosok munkaköre meddig terjedhet. Erre vonatkozólag előadjuk, hogy kis és nagy községekben a kisebb kőműves munkálatok végzésére jogosított iparosok csakis egy legfeljebb két szobából, konyhából és kamrából álló oly lakóházat vagy gazdasági épületet építhetnek, melyeknél a szerkezeti főfalak közötti fesszfalak hat méternél nem nagyobbak. Alápincczett kétszoros épület építésére tehát már nincsenek jogosítva. A kisebb ács munkálatok végzésére jogosított iparosok pedig csak egyszerű tetőszerkezet készítésére vannak jogosítva. Ezen iparosok munkakörének megállapításánál tehát nem a helyiségek száma és a szerkezeti főfalak közötti távolság az irányadó, hanem egyedül csak maga a tetőszerkezet. Ennek minősége a mérvadó arra nézve, hogy az illető ács munka egyszerű szerkezetnek tekintendő-e vagy sem.

Földmivelés.

A szőlő betegségei és ellenségei elleni védekezés köréből.

Irta és Aszódon f. hó 11-én felolvasta: Sztelbó Bertalan, borászati felügyelő.

Az utóbbi években a szőlő állati és növényi ellenségei közül a szőlőmoly és peronospora következetes és járványszerű fellépése különösen az ország síkfevű szőlőterületein oly jelenté-

kény károsodást vont maga után, hogy most már komolyan számot kell vetnünk ezen istencsapás számba menő láthatatlan elemekkel és szivleljük meg a jelen szőlőszeti évad tanulságait.

Fehérvármegyének különösen a síkfevű szőlőterületein már évek óta és fokozatosan mindig nagyobb terjedelemben pusztított a szőlőmoly, az idén már alig hagyott meg valami szüretelni valót, de dacára ezen járványszerű terjedésének és bár a rovartani állomás ebbeli kiadványai régen közkezen forognak, nem akadt szőlőbirtokos az egy szabad birtányi uradalmon kívül, aki rendszeresen és fáradhatatlanul hozzálátott volna a védekezéshez.

Előre kell bocsátanom, hogy az összes betegségek, de különösen az állati ellenségek elleni védekezésben sikeresen csak úgy dolgozhatunk, ha minden szőlősgazda végrehajtja az összes védekezési eljárásokat, miért is legcélszerűbbnek vélném mielőbbi lépések megtételét az iránt, hogy az 1894. évi XII. t. cz. 50 §-a alapján rendeljék el a vármegyei hatóságok pénzbüntetés terhe alatt a gyümölcsösökben, szőlőkben stb. legkésőbb március hó végéig végrehajtandó hernyóirtáshoz hasonlóan a szőlőmolyt kötelező irtását is.

Nem nevetni való eset ez, uraim ha a fehérmegyei szőlők esetét nézzük.

A kötelező védekezésnek e téren való elrendelésétől a növényi eredetű gomba betegségek elleni küzdelemmel szemben sokkal nagyobb eredményt várhatunk, helyesebben csakis ettől várhatunk sikert. A dolog természetében rejlik, hogy ha a szomszéd szőlőjéből átrepül a molypille, az én szőlőmben, s ott tojásait a fűrtökre lerakja, már teljes sikerről szó sem lehet, — ha még olyan jól és lelkiismeretesen védekeztem is.

Ha sikert akarunk elérni a szőlőmoly ellen, úgy nemcsak egyszer, de a rovar életének minden forduló pontján kell védekeznünk és pedig:

1. Metszés alkalmával a töke lehámló kéregrészeit tompa vasszerszámmal lehántjuk, a karót is megtisztogatjuk, a kötelekkel (szalma, szárazlevél) együtt a lekerült törmelékét egy zsákba fel fogjuk s különösen arra ügyeljünk, hogy az ezek alatt áttelelt moly bábok, (6 mm. hosszú barnás sárga) valamint a karók repedéseiben s az elszáradt csapok belsejében télen téli szállásra huzódott bábok elpusztítsanak, illetve összegyűjtés után elégettessenek.

2. Fenti eljárás helyett homokos laza talajokban a metszés után április hó közepén a molyok kikelése előtt a szőlő betakarása is sikerrel jár olyképpen, hogy a csapoknak csak vége álljon ki a földhalomból; ezzel elérjük azt, hogy a molyt kikelésében megakadályozzuk és a föld alatt addig tartjuk vissza, míg el nem pusztul. Hogy ezt minél biztosabban elérjük, a földet kézzel és a kaphatával jól oda nyomjuk tökéhez, nehogy rések maradjanak, melyeken a kikelő moly kiszabadulhat. Mennél gondosabb a fedés, annál nagyobb a siker. A tökének ez a második befedése egybekötve az első, míg a júniusvégi nyitás, a mikor a föld alatt tartott moly elpusztult, a második kapálással s így a költség felénnyel redukálódik.

3. Dacára a fenti eljárásoknak, részben pedig a szomszéd szőlőkből is átrepülhet — észrevesszük alkonyatkor és hajnalban a molyokat repdesni; a molypillék május hó elejétől végéig — (nem egyidőben kelnek ki a bábállapotból, azért még június hóban is rajzanak) — párosodnak s párzás után fehér tojásait az új hajtásokra, a fűrt szárára, a fűrtbe, a virágbimbókra, a bogycók kocsányaira rakják. A tojásból 12 nap múlva kikel a hernyó, (3 mm., fejlett, korában 10 mm. hosszú előbb szürkés, később rozsa, néha zöldes színű), amely a virágfűrtök bimbóit falja addig, míg kifejlődik s július hó elején bebábozódik; 20-a táján kirepül a bábból újból a lepke s ezzel az új nem-

zedék veszi át a régieknek a pusztító munkáját. — Az első lepkék megjelenésétől számítva 12 napig, tehát addig, míg a hernyók kelni kezdenek, május közepétől végéig — végre kell hajtani a virágzatnak 2%-os chlorbariummal való permetezését. Megismétlendő azonban annyiszor, a hányzor a nagyobb esőzések annyira lemosták, hogy hatást tőle nem várhatunk.

4. Május hó elejétől kezdve, mihelyt a lepkéket a szőlőben alkonyatkor vagy hajnalban repdesni látjuk, sikerrel használhatjuk a molyfogó legyezőket. Ezek egy fogóhoz erősített vékony fából vagy vastag kartonból készült 40—50 cm. nagyságú lapok, melyek egyik oldala fele gyanta, fele olajból készült ragadós anyaggal van bekenve. Végig járjuk a gyerek napszámosokat a szőlőben a tőkét megvereggetve, s a felrepülő molyokat összefogatjuk velök, oly formán, hogy a moly felé suhintva a legyezőt, az a legyező enyves lapjához ragad.

A második nemzedék hernyói már a bogóiban lakmároznak s ezért ellenök legfeljebb a szedéssel lehet védekezni. Ha sok a hernyó, legjobb a fertőzőt részeket külön leszüretelni, mert a rothadás rohamosan terjedve a hernyórágta bogyók környékén lévő is csakhamar pusztulásba mennek.

A szőlőmoly nál universalisabb bajt okozott országszerte a Peronospora viticola nevű penész, egy elődől növény, mely a síkfekvésű szőlők termésén kívül sok hegyi szőlő termését is megtizedelte.

Tudvalevő dolog, hogy a betegség gyors és veszedelmes elterjedésének az esős májusi és júniusi időjárás volt a szőlő oka. Az elhatalmasodásában — s az általa okozott károk nagyságában még nagyobb része volt a gazdák hanyag felületességének is, mert az olyan gazdák, kik már jókor, május hó elején fogtak hozzá a permetezéshez s ezt majd minden 10-ik napban megismételték, illetve a hányzor a nagyobb esők után ennek szükségére felmerült s ráadásul még néhányszor réz kén poroztak is, fényes szüreti eredménnyel dicsekedhettek.

A sikeres védekezés azonban nemcsak a többszöri és jókor kezdett, hanem a gyorsan s a mellett mégis alapos gondossággal végrehajtott permetezésekben is rejlik. Elképzelhető, ha néhány óra alatt meleg páratelt környezetben egy csiratömlőből 2—300 érett conidium fejlődik, a melyek mindegyike 24 óra alatt ismét befészkelve magát a levél vagy a virágzat belsejébe, a következő 24 órában ismét 300 új szaporító szervet létesít, hogy 1—2 nap alatt a szőlő lombzatának majd minden bevehető nyílása részére akad egy-egy parazita, melyek a szőlő kész tápanyagait emésztve, a szőlő lombzata, fűrtjeinek pusztulását, elszáradását okozák.

Szem előtt tartva nedves időjárás alkalmával a betegség ily rohamos terjedését, nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy a lehető legalaposabban, gondos körültekintéssel, különös tekintettel a fűrtökre s a levelek alsó lapjára is, — hajtjuk végre a permetezést, mert különben igen sok oly pont marad a rézgálictól érintetlen, a melyen azután könnyen megtörténik a fertőzés — s ha egyszer a belső szövetekben elterjedt, a betegséget már onnan ki nem irthatjuk.

Törekedjünk arra, hogy a permet mint egy finom harmat lepje be a szőlő minden egyes részét. Ezt elérendő legalább 80 cm. távolságból kell a permetet a tökére fecskendeztünk.

Különösen a fűrtbántalom ellen nem bizonyult elegendőnek egyedül a permetezés, mert hiszen a viaszos bevonattal bíró gömbölyű bogyókon a tapadás tökéletes nem lehet. Ahol a permetezés után a rézkénporozást is idejében alkalmazták, a siker nem maradt el.

Röviden összefoglalva a peronospora elleni védekezést, ez a következő teendőkre szorítkozik:

1. A virágzás előtt 1/2 %/o-os bordói lével s

utána porozni a fűrtvirágzatot rézkénporral, de mielőbb, mikor a hajtások csak arasznyira nagyságúak.

2. Virágzás után azonnal 1%-os bordói lével permetezni s a kis bogyójú fűrtöket mint előbb beporozni.

3. 1%-os bordói lével megismételni, ha esőzések ezt szükségessé teszik, vagy ha a peronospora constátaltatnék a leveleken, lehetőleg azonnal. Ellenkező esetben legkésőbb július hó közepe táján s utána megint porozni a fűrtöket.

4. Ha fűrt bántalom mutatkozik, július végén, augusztus első felében a porozást ismételni kell, esetleg porozni, ha az eső lemosná a fűrtöket.

A védekezés kiegészítésül célszerű a lehullott leveleket össze gereblyézni s elégetni. — Ezzel elpusztítjuk a peronospora kitelelő szerveit, s így a peronospora fertőzés lehetőségét csökkentjük.

Nagyban előmozdítja mindennemű betegség gyors elterjedését különösen a sík, mély fekvésű szőlőkben a sűrű ültetés; a kisebb légáram, a kevesebb napfény, a nagyobb páratartalom, a harmat, az eső lassú felszáradása mind fokozzák a fertőzés lehetőségét. Ezért újabbán célszerű a legalább 1 m²-es ültetés, a fűrtöknek valamivel magasabb elhelyezése, csapos metszés, magasabb ültetés által, s szeptember elején a fűrtök körül 5 vagy 6 alsó levélnek eltávolítása.

Oly helyen, hol a peronospora fűrtbántalma ellen rézkénporoztuk a fűrtöket, a külön kénporozás mellőzhető a lisztharmat fellépése ellen, mert a rézkénpor kén tartalma a lisztharmatot is elpusztítja.

Lisztharmat betegséggel elletett területen termelt vesszők elégetendők, mert következő tavaszszal a kikelő penész újból fertőzné a tőkék lombzatát. — A másodtermésen rendszeren fellépni szokott lisztharmat ugyancsak öszszel megsemmisítendő.

Ha netalán valami egyéb betegség lépne fel angusztus szeptember hónapokban a fűrtökön, fakó, fekete vagy szürke rothadás, első teendők, hogy gátat vessünk a baj terjedésének, miért is a beteg, bántalmazott részeket összegyűjtjük egy edénybe és szalmával vagy rőzsével rétegezve elégetjük.

A nem bántalmazott részeket pedig a további fertőzéstől akképen igyekszünk megvédeni hogy 10—14 naponként ismételtén felváltva 2%-os bordói lévelbepermetezzük s utána rézkénporral beporozzuk a fűrtöket s a lombzatot is.

Azon reményben bocsátom fenti közleményemet tisztelt szőlőbirtokos társaim részére, hogy az idei drága tapasztalatok meghozzák majd azt az ídvős eredményt, hogy ily mérvű károsodások a birtokosok hibájából nem fognak megismétlődni.

HIRDETÉSEK

jutányos árban a kiadóhivatalban vétetnek fel.

Diamant Márton

vas- és fűszerkereskedő

Aszódon.

Köztudomásra hozza, hogy fizetésben nemzeti ellenőrző pénztárral kapcsolatban engedményrendszert vezetett be.

Értesítés.

Van szerencsém b. tudomására hozni, miszerint Aszódon Fő-ut 505. (Egerváry-féle házban) a mai kor igényeinek megfelelően teljesen friss árukkal berendezett

fűszer-, csemege-,

liszt- és élelmiszerüzletet nyitottam. Mindig frissen kaphatók: különféle sajtok, felvágottak, déligyümölcsök, szalámi és kolbász-félék. Becses pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Gubás Kálmán

fűszer- és csemege-kereskedő.

Szolid bevásárlási forrás!

DÉNES JENŐ

vas, fűszer és gyarmatáru nagykereskedő Aszód

a Mc. Cormick amerikai mezőgazdasági gépgyárak képviselője.

Ajánlja dús raktárát a szakmába vágó összes cikkekben. 1 52

Kochlács Lajos

„Entreprise“ — Első Aszód és vidéke temetkezési vállalat — Aszódon.

A Feuermann-féle házban a városházával szemben.

nám a legolcsóbb árban kaphatók. — Hullaszállításokat bel- és külföldre elvállalok. —

Ajánlja magát egyszerű valamint díszes temetések rendezésére helyben és vidéken. — Kész fakoporsók és érckoporsók mindenféle nagyságban. — Szemfődelek, halotti ruhák, fakeresztek, művirágkoszorúk, érckoszorúk és koszoru-szalagok, valamint mindenemű temetkezési cikkek a legnagyobb választékban